

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra Levnet og Meeninger (DK)

Citation: Ewald, Johannes: "Herr Panthakaks Historie og Meeninger", i Ewald, Johannes: *Herr Panthakaks Historie og Meeninger*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 117. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald01dkval-shoot-idm140540297228624/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Herr Panthakaks Historie og Meeninger

den med en langt større Heede og Enthusiasme, end nu – og at jeg ved min Høy, med den ægtste Velmeenenhed drak heele Verdens Skaal –

Himmel! – hvormange fiendtlige Krigs-Casser, hvor mange Steder plyndrede jeg ikke ud, i min sværmende IndbildningsKraft, for at hjælpe alle dem, som jeg kjendte nødlidende – Hvormange glade Ansigter, hvormange lykkelige gjorde jeg ikke! – Hvormange Pleye-Huuse og Hospitaler rettede jeg ikke op! – Hvormange Familier bragte jeg ikke paa Fode, paa Østerrigernes Bekostning – Men man vil sige, at jeg paa den Maade gjorde ligesaameget ont, som got – Jeg gjorde det ikke – Et var det, at jeg baade holdt det for en Soldats Pligt at gøre Fienden al Afbræk, følgelig at plyndre ham hvor og naar han kunde; og jeg var overbevist om, at min Forskaanelse i den Fald kun lidet eller intet vilde nytte ham, da der dog var tusinde og tusinde, som vilde gøre, det jeg loed være – Et andet var det, at min flygtige Indbildnings-Kraft undervejs i visse Maader oprettede al den Skade, den gjorde – Jeg bevarede, med LivsFare, Jomfruer fra at blive voldtagne, og Værgeløse fra at blive dræbte – Jeg slukkede Ildebrande – Jeg tog en Deels Eyendomme under min Beskyttelse, og jeg gav en Deel nødlidende, fortvivlede eller kun grædende alt det igjen, som jeg og andre havde frataget dem – og hvorledes jeg bar mig ad, beholdt jeg dog, jeg ved ikke selv hvorledes, altid nok tilovers, til at besørge alle mine øvrige Indreminger – Det var en Velsignelse, som min Tankemaade fortjente – Jeg imidlertid, jeg som sad ved min Høy og gjorde nogle tusinde lykkelige; jeg vidste, eller egentligere jeg formodede kun et eneste Menneske, paa heele Jorden, der havde nogen særdeles Godhed for mig – Denne Tanke synes ydmygende – Men sandt at sige, brod jeg mig dengang ikke meer derom, end jeg i dette Øyeblik bryder mig enten om en Tønde Guld, eller om min NatHue –

Jeg drak, som sagt, en god Slurk, paa alle mine Venners, det er at sige paa heele Verdens Velgaaende –

Men nu forloed jeg alle UdenVærker – Jeg samlede mit heele Væsen, mine Tanker, mine Tilboyligheder, mine Ønsker, mine Sværmerier ind i mit Hjertes inderste Lukke – Som en Gjerrig, der med Fornøyelse en Tid lang har talt med unge Forodere, eller med trængende Arvinger, eller med Fordeelbringende Jøder, dog føler en hemmelig Glæde, naar han bliver af med dem, fordi han nu kan gaae

ind i sit mørke Kammer, til sit Jernbeslagne Skrin, og lukke det op – og besee, og beføle, og nyde sit Hjertes Gud – saaledes fandt jeg lige-
som en Lettelse, da jeg nu troede at jeg havde afgjort alle mine øvrige
Pliqter, og uhindret af dem kunde lade min Sjæl, anstrænge alle sine
Evner, paa at gjennemtænke, at skue, at nyde, sin skjulteste, sin kjære-
ste Tanke – dig, du elskeligste blant Pigerne! – Verden døde for mig,
og jeg følte kun Arendse! –

Elskværdigste, himmelske Pige! – raabte jeg – guddommelige
Arendse, dig har jeg gjennt tilsidst, for at nyde dig uforstyrret og læn-
ge! – – – Himmell! – hvad tænker du nu om mig, du dydigste? –
Uden at tage Afskeed, uden at give dig det mindste Nys om mit For-
sæt, gik jeg bort – Hvor brænder ikke mit Hjerte efter den Tid, da du
kan see af Aviserne, hvorfor jeg gik, at du tildeels var Skyld deri, og
at jeg ikke er dig uværdig! – Vidste du dog, at Hoved-Formaalet af
mit Foretagende, var at fortjene dig! – Var du dog Vidne til enhver af
mine Handlinger! – – Men det er vist, det er et helligt Løfte; jeg vil
troe dig Vidne dertil – Jeg vil troe dig nærværende – Og dersom jeg
da foretager mig noget – dog det kan jeg ikke – men dersom jeg fo-
retager mig noget, som er dit Hjerte uværd, du dydigste – da vil jeg
kaste mig paa Knæ for dig, og underkaste mig din Tugtelse, og afbe-
de det, og love Bedring! – Du skal være min Lederinde, min Dron-
ning, min SkysEngel! –

Og nu give Gud, at hellige Engle maae bevogte et hvert af dine
Trin, og med deres gyldne Vinger tilhviſte dig Lyksaligheder! –
Klukk!klukkukullerolullerolullerolullerokluk! – – – –

Aha deiligste! – Men dersom nogen uværdig, det er at sige enhver
anden, end jeg skulde understaae sig i min Fraværelse, at nærme sig til
dig med Haab, da give Himlen, at de maae hvifte ham Sand i Øyne-
ne! – – at han ikke kan see dig! – – Ja før – for en anden, der ikke
skjonnede paa dig, som jeg, skulde rove dig fra mig – – for give Him-
len, at din Faders Gaard maatte brænde af, saa at du intet frelste uden
de Klæder, du gikst med! – at Kopperne maatte tilrede dig som et
Dørslag! – at du maatte faae ildrode Øyne; en finned Næse, en sav-
lende Mund, og en Taille, som en sort Ræddike! – – Da, da skulde du
see, at det ikke var din Skæl, men dig, dig selv, det heele, det inderste
dig selv, som din Ewald elskte! – Hvor vilde du da ikke blive roret! –
Med hvor kostbare Taarer vilde du ikke væde dine Kinder, naar du
saae, at min Kjærlighed, min Troeskab var steget i lige Grad med dit